

عنوان مقاله:

اقتصاد زیرزمینی و تاثیر آن بر

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی و بودجه، دوره 7، شماره 5 (سال: 1381)

تعداد صفحات اصل مقاله: 38

نویسندگان:

علی اصغر اسفندیاری - دانشگاه شهید چمران اهواز

آرش جمال منش - دانشگاه علوم و تحقیقات اهواز

خلاصه مقاله:

اقتصاد زیرزمینی شامل آن دسته از فعالیت هایی است که به طور قانونی یا غیرقانونی انجام شده و در جایی ثبت نشده است. فعالیت های خارج از حیطه اقتصاد رسمی در چهار بخش خانوار، غیررسمی، نامنظم و غیرقانونی قابل تفکیک است. طبیعت پنهانی اقتصاد زیرزمینی، اندازه گیری و مطالعه مستقیم آن را با مشکل رو به رو می سازد و به همین دلیل بیشتر روش های اندازه گیری رایج، روش های تخمین غیرمستقیم این فعالیت هاست که با فرضیه های محدود کننده بسیاری همراه است. در دو دهه اخیر، اندازه گیری حجم اقتصاد زیرزمینی و بررسی علل و آثار آن بیش از گذشته توجه اقتصاددانان را به خود جلب کرده و بخش وسیعی از ادبیات اقتصادی، به نتایج مطالعات موجود در این باره اختصاص یافته است. اگر چه شواهد و قراین حاکی از احتمال گستردگی حجم این پدیده در اقتصاد ایران است، مطالعات انجام شده درباره ماهیت، حجم، علل و آثار آن بر عرصه های اقتصادی و اجتماعی کشور، محدود بوده است. این مقاله، ضمن بر شمردن روش های مختلف سنجش حجم اقتصاد زیرزمینی، با استفاده از روش رگرسیونی تقاضای پول، به بررسی این پدیده طی سال های ۱۳۷۹-۱۳۵۵ می پردازد. در الگوهای تخمین زده شده، متغیرهای بار مالیاتی، بار ارزی، شاخص مواد مخدر، نرخ متوسط تعرفه و مابه التفاوت نرخ ارز از عوامل شکل گیری و تحول اقتصاد سیاه در ایران، و متغیرهای تقاضا برای اسکناس و مسکوک و تقاضا برای پول، شاخص های منعکس کننده آثار اقتصاد سیاه به کار رفته اند. برآورد حجم اقتصاد سیاه در ایران، با استفاده از الگوهای منتخب، نشان می دهد که این بخش از عملکرد عمومی اقتصاد کشور پس از طی فراز و نشیب های فراوان، در دهه اخیر رشد چشمگیری داشته است، که ضرورت توجه بیشتر پژوهشگران و سیاست گذاران را به تحولات آن یادآوری می کند.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1210356>

